

De stem van ouders

K. Hoppenbrouwers

Published online: 23 May 2016
© Bohn Stafleu van Loghum 2016

Door de controle, en in sommige gevallen eliminatie, van een aantal levensbedreigende infectieziekten hebben vaccinatieprogramma's de voorbije decennia wereldwijd bijgedragen tot een sterke daling van de algemene morbiditeit en mortaliteit, in het bijzonder bij kinderen en jongeren. Dat de inzet van JGZ-organisaties cruciaal is om een hoge vaccinatiegraad te bereiken werd eerder aangetoond in een vergelijkende studie van hepatitis B vaccinatieprogramma's voor adolescenten in 16 landen in Europa [1]. Uitvoering door, of minstens actieve betrokkenheid van de schoolgezondheidszorg bleek hierin dé sleutel tot succes. De zeer hoge vaccinatiegraadcijfers in Nederland en Vlaanderen, die in de eerste levensjaren boven 95 % liggen, bevestigen deze regel.

Paradoxaal genoeg gaan succesvolle vaccinatieprogramma's vaak gepaard met discussies over de veiligheid ervan. Naarmate infectieziekten uit het gezichtsveld verdwijnen, worden ze niet langer als risicovol ervaren terwijl de (soms vermeende) lokale en algemene nevenwerkingen van vaccinaties om deze infectieziekten te voorkomen ruime aandacht krijgen in de media. Foutieve boodschappen over nevenwerkingen tijdens en na vaccininjecties beïnvloeden de houding van ouders tegenover vaccinaties. Door hen correct te informeren over de veiligheid van vaccinaties en met zorgvuldige vaccinatiepraktijk reacties tot een minimum te beperken, kunnen JGZ-medewerkers voor het broodnodige tegenwicht zorgen. Over deze beide aspecten, namelijk correcte informatie én kwaliteitsvolle praktijk, gaat het in dit nummer van het tijdschrift. In een overzichtsartikel bespreekt de Nederlandse kinderarts en vaccinatie-expert Hans Rümke de huidige

wetenschappelijke inzichten die ten grondslag liggen aan reacties op de injectieplaats en de meest gemelde bijwerkingen van vaccinaties. Op hun beurt geven Coussement en Meulemans toelichting bij het pijnbeheersingsprogramma voor vaccinaties dat zij op basis van literatuuronderzoek hebben ontwikkeld en geïmplementeerd in de consultatiebureaus van de Franstalige gemeenschap in België. Puttend uit de eigen rijke praktijkervaring en brede kennis van de wetenschappelijke literatuur plaatst Rudy Burgemeijer enkele nuttige kanttekeningen bij dit programma. Aanbevolen lectuur dus voor al wie als professional betrokken is bij de uitvoering van het vaccinatiebeleid voor kinderen en jongeren, en hierin de stem van ouders ernstig neemt.

Ook op andere terreinen is de stem van ouders van grote waarde voor de jeugdgezondheidszorg. Triston Berkenbosch en zijn collega's peilden naar de ervaringen van ouders met de screening naar dysplastische heupontwikkeling door de jeugdgezondheidszorg. Ingrid Staal brengt in de vorm van een interview verslag uit van haar doctoraal onderzoek naar de vroegsignalering van opvoed- en opgroei problemen bij jonge kinderen aan de hand van een gestructureerde dialoog met ouders (de zogenaamde SPARK). Ingrid is lid van de redactie en bijt als eerste de spits af in een nieuwe rubriek 'proefschrift' van het tijdschrift, waarin recent promotieonderzoek in de jeugdgezondheidszorg onder de aandacht wordt gebracht. Goede praktijk kan niet zonder zorgvuldig gevoerd wetenschappelijk onderzoek. En de stem van ouders uiteraard!

Karel Hoppenbrouwers

Literatuur

1. FitzSimons D, Vorsters A, Hoppenbrouwers K, Van Damme P. Prevention and control of viral hepatitis through adolescent health programmes in Europe. *Vaccine*. 2007;25:8651–9.

K. Hoppenbrouwers (✉)
Centrum Omgeving en Gezondheid, Katholieke Universiteit
Leuven, Leuven, België
E-mail: Karel.Hoppenbrouwers@med.kuleuven.be

